

Στο Αγιολόγιο της Εκκλησίας ο Όσιος Χριστοφόρος, ο Παπουλάκος

/ Γνώμες

• Γράφει ο Δρ Χαραλάμπης Μ. Μπούσιας, Μέγας Υμνογράφος της των Αλεξανδρέων Εκκλησίας

Ο Όσιος Χριστοφόρος, ο πλανώμενος κήρυκας τῆς εὐσεβείας, ὑπῆρξε ἕνας σύγχρονος ἱεραπόστολος ἕνας κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου τῆς ἀγάπης με ἀδούλωτο φρόνημα, ποὺ ἀγωνίσθηκε μέχρι θανάτου ὑπὲρ τῆς ἀληθείας, ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας, ὑπὲρ τῶν πατρικῶν παραδόσεων. Ἦταν ἕνας πνευματικὸς ἐπαναστάτης, ποὺ συμμετείχε στὴ μεγάλη προετοιμασία τοῦ γένους γιὰ τὴν ἀποτίναξη τῆς μακρόχρονης Ὀθωμανικῆς τυραννίας καὶ στὴ συνέχεια ἀντέδρασε ἔντονα τόσο στὶς ἐπιδράσεις τῆς βαυαροκρατίας στὸ ἑλληνορθόδοξο πνεῦμα καὶ στὸν πατροπαράδοτο τρόπο ζωῆς, ὅσο καὶ ἐνάντια στὸν ἀγνωστικισμὸ καὶ στὴν ἐκκοσμίκευση, μάλιστα οἰοποῖες μέχρι καὶ σήμερα ἀπειλοῦν νὰ ἀλλοιώσουν τὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδόξου

Παραδόσεώς μας.

Ὁ ἐνάρετος, λαοσέβαστος ἱεροκήρυκας, ἀσκητικώτατος, ἀγαθός, προφητόφθεγγτος, θαυματουργὸς ἐρημίτης Χριστοφόρος, ὁ γνωστὸς σὲ ὅλους Παπουλάκος, ὅπως καὶ ἄλλα θεοφώτιστα πνεύματα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος ὁ ἐξ Οἰκονόμων, ὁ Κοσμάς Φλαμιᾶτος καὶ ὁ Μεγαλοσπηλαιώτης Ἰγνάτιος Λαμπρόπουλος, μὲ τοὺς ὁποίους ἵδρυσε στὴν Πάτρα τὴ Φιλορθόδοξη Ἑταιρεία, ἀλλὰ καὶ οἱ στερεοὶ στὴν παράδοση Κολλυβάδες Πατέρες, διέγνωσαν τὸν ἄμεσο κίνδυνο ποὺ διέτρεχε τὸ Ὅρθόδοξο Γένος τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τοὺς κρατοῦντες νεωτεριστὲς καὶ τὸν ὕπουλο ἐχθρὸ τῆς ἀγνωσίας τῆς εὐαγγελικῆς ἀλήθειας. Διέγνωσε τὴν καλπάζουσα ἀσθένεια καὶ πρότεινε πνευματικὰ φάρμακα κατάλληλα γιὰ τὴν ἀνάνηψη καὶ θεραπεία τοῦ χειμαζόμενου Ὁρθοδόξου Ἑλληνισμοῦ τῆς Πελοποννήσου, τῆς Ἀττικῆς καὶ τῶν νησιῶν στὰ ὁποῖα εἴτε δίδαξε τὸ λόγο τῆς σωτηρίας εἴτε παρέμεινε ἐξόριστος, μετὰ τὴ δίωξή του γιὰ τὸ αὐστηρὸ ἐλεγκτικὸ του κήρυγμα ποὺ στιγματίζε τοὺς «δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν» **[1]**, τοὺς ἐνδόξους τῆς γῆς.

Σήμερα, στη σύγχυση που έχει επιφέρει η παγκοσμιοποίηση, τὸ ὑποκατάστατο τῆς τότε Βαυαροκρατίας, ἡ χαλάρωση τῶν ἠθῶν καὶ τὸ κοσμικὸ φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἀνάδειξη τῆς προσωπικότητος τοῦ Ὁσίου Χριστοφόρου κρίνεται, καθὼς ἤδη ἀναφέραμε, ἐπιβεβλημένη καὶ πράξη ἀναγκαία, γιὰ τὴ συγκράτηση τοῦ συγχυσμένου Ὁρθοδόξου ποιμνίου. Ἡ προσφορὰ τοῦ Παπουλάκου στὴν Ὁρθόδοξη κοινωνία εἶναι διαχρονικὴ καὶ πάντα ἐπίκαιρη· πάντα ἀξιομίμητη.

Ὁ Ὁσιος Χριστοφόρος, ὁ ἐπονομαζόμενος Παναγιωτόπουλος, ὁ γνωστὸς σὲ ὅλους μας Παπουλάκος, γεννήθηκε τὸ ἔτος 1770 στὸ χωριὸ τῶν Ἀρμπούνων, μέσα στοὺς ὄρεινους ὄγκους καὶ τοὺς ὁλόδροσους δρυμοὺς τῆς ἐπαρχίας τῶν Καλαβρύτων. Ἦταν ἄνδρας φιλήσυχος, δίκαιος, ἀνιδιοτελής, ἀκτήμων, ἀπλούστατος στοὺς τρόπους καὶ πολὺ ἐλεήμων. Ἀσκοῦσε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ κρεοπώλου μέχρι τὰ ἐβδομήντα χρόνια του. Τότε τὸν ἐπισκίασε ὁλοκληρωτικὰ ἡ χάρη τοῦ Παναγίου Πνεύματος καὶ τοῦ ἐπέφερε τὴν καλὴ ἀλλοίωση. Τότε ἀξιώθηκε νὰ ζήσει τὴν

προσωπική του Πεντηκοστή και από αγράμματος να γίνει «σκεῦος ἐκλογῆς»**[2]**, και ὁμότροπος τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων. Ὑπακούοντας σὲ κάποιο θεϊκὸ κέλευσμα ἀφιέρωσε τὸν ἑαυτό του ὁλοσχερῶς στὸν Κύριο καί, ἀφοῦ ἐντάχθηκε στὶς τάξεις τῶν μοναχῶν τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου, μὲ προσωπικὸ μόχθο καὶ ἔξοδα ἔκτισε τὴ Σκήτη τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, λίγο πάνω ἀπὸ τὸ χωριό του, τὰ Ἄρμπουνα. Διαπνεόμενος ἀπὸ γνήσιο Ὁρθόδοξο φρόνημα καὶ σταθερότητα στὴν ἀκαινοτόμητη πίστη μας ἄρχισε νὰ κηρύττει τὴν εὐσέβεια καὶ νὰ περιοδεύει τὶς πόλεις καὶ τὰ χωριὰ τῆς Πελοποννήσου διδάσκοντας καὶ νουθετώντας τὸ λαὸ ποὺ βρισκόταν στὴ σκιά τοῦ ἀγνωστικισμοῦ. Ὡς περιπλανώμενος ἱεροκήρυκας ὁ Παπουλάκος δὲν εἶχε «ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει» **[3]**, ὅπως ὁ Θεάνθρωπος Ἰησοῦς καὶ δίδασκε καὶ ἐνέπνεε τὰ πλήθη μὲ ἀπλὰ λόγια, ποῦ, ὅμως, ἀποδείκνυαν τὸ βάθος τοῦ πνευματικοῦ του φρέατος. Οἱ διδαχὲς του ἔρριχναν βάλαμο στὶς τραυματισμένες ψυχὲς τῶν Χριστιανῶν, ἔγιναν ἐλπίδα στοὺς ἀπελπισμένους καὶ ταλαιπωρημένους Ἕλληνες τῶν νότιων περιοχῶν τῆς πατρίδος μας, ἔγιναν ἐπαναστατικὸ φλάμπουρο κατὰ τῆς ἀδικίας, τῆς κλοπῆς, τῆς παραμονῆς στὴν ἐφάμαρτη ζωὴ, στὸ βοῦρκο τῆς ἀγνωσίας καὶ τῆς ὑπονομεύσεως τῶν ἀρχῶν τῆς παραδόσεώς μας. Μὲ τὰ κηρύγματά του μεταμόρφωσε τὶς ἄμορφες μάζες σὲ εἰκόνες Θεοῦ, μὲ ἐπικράτηση τῆς ἀγάπης, τῆς δικαιοσύνης, τῆς συγχωρητικότητος, καὶ τῆς ἀνιδιοτελοῦς προσφορᾶς πρὸς κάθε χειμαζόμενο καὶ πάσχοντα. Ὑπῆρξε φιλόανθρωπος καὶ γνήσιος τηρητὴς τῶν εὐαγγελικῶν ἐνταλμάτων. Ἐχοντας μοναδική του περιουσία τὸ ραβδί του καὶ τὸ εὐτελέστατο ράσο του περιόδευε τὴν ὑπαιθρο χώρα, αὐτὴ ποὺ στὸ ἄκουσμα τῆς ἐλεύσεώς του ξεσηκωνόταν ἀπὸ ἐνθουσιασμὸ καὶ τοῦ ἐτοίμαζε πρωτοφανῆ ὑποδοχὴ. Τὸ πλῆθος τὸν ἀποθέωνε ψάλλοντας τὸ «Τῇ ὑπερμάχῳ» καὶ ἀγγόγυστα παρέμενε κοντὰ του ὥρες πολλὲς ἀκούγοντας τὰ λόγια του, ποὺ σὰν λόγια Σειρῆνων τὸν μαγνήτιζαν στὶς εὐαγγελικὲς ἀλήθειες. Ἡ Καλαμάτα δονήθηκε ἀπὸ ἐνθουσιασμό. Εἴκοσι χιλιάδες πιστῶν βγῆκαν στὸ δρόμο νὰ τὸν ὑποδεχθοῦν καὶ παρέμειναν μαζί του ἀκούγοντας τὶς ἀπλὲς μὲν ἀλλὰ πρακτικὲς διδαχὲς καὶ νουθεσίες του ὅλη τὴν ἡμέρα, μὲ μιὰ μικρὴ διακοπὴ, ποὺ ὁ ἴδιος ἐπέβαλε τὶς μεσημβρινὲς ὥρες, γιὰ κάποιο μικρὸ γεῦμα μὲ τὴν ξηρὰ τροφὴ ποὺ κάθε ἕνας εἶχε στὸ ντουρβά του. Ἡ Μάνη τὸν ἀγκάλιασε καὶ τὸν προστάτευσε ἀπὸ τὶς διώξεις τῶν ἰσχυρῶν καὶ τὴν προδοσία τῶν νέων Ἰσκαριωτῶν. Τὸ κίνημα τοῦ Παπουλάκου ἔμεινε στὴν ἱστορία σὰν κίνημα καρδιάς, σὰν κίνημα λαϊκὸ γιὰ πνευματικὴ ἀνακαίνιση, γιὰ προσδοκία ὄχι γηίνων ἀπολαύσεων, ἀλλὰ αἰώνιων. Καὶ ὅπως ὁ Χριστὸς μας δὲν μποροῦσε καὶ αὐτὸς παρὰ νὰ φυλακισθεῖ καὶ νὰ ὑποφέρει βαδίζοντας τὰ βήματά του. Οἱ ὑγρὲς καὶ ἀνήλιες φυλακὲς τοῦ Ρίου κράτησαν ἔνοικό τους γιὰ ἀρκετοὺς μῆνες τὸν Ὅσιο Χριστοφόρο μὲ τὴν κατηγορία τοῦ ἀγύρτη καὶ λαοπλάνου. Ἡ μεταφορὰ του ὕστερα στὴν Ἀθήνα γιὰ δίκη ἔγινε προσκύνημα. Κλῆρος καὶ λαὸς ὑποκλίνονταν στὸν νέο ἱσαπόστολο καὶ ἀπ' ὅπου περνοῦσε τὸν ὑποδέχονταν μὲ κλάμματα καὶ

δεήσεις. Ἡ λαϊκὴ αὐτὴ ὑποστήριξη τοῦ Παπουλάκου ἐξανάγκασε τὸ κράτος νὰ ἀποφύγει τὴ δίκη. Τὸν ἐξορίσαν στὸ Μοναστήρι τοῦ Προφήτη Ἡλία στὴ Σαντορίνη, ὅπου συνδέθηκε μὲ τὸν ἐπίσης ἐξόριστο Κολλυβᾶ Σκιαθίτη Ἅγιο, Διονύσιο τὸν Ἐπιφανιάδη. Καὶ ἐδῶ ὅμως δὲν ἔπαυσε τὴν κηρυκτικὴ του δράση. Συνέχισε νὰ ὁμιλεῖ «περὶ ψυχικῆς ὠφελείας» **[4]** μὲ ἀποτέλεσμα τὰ μέτρα τοῦ περιορισμοῦ του νὰ γίνουν πιὸ αὐστηρὰ καὶ τέλος νὰ σταλεῖ ἄλλοῦ ἐξορία καὶ μάλιστα στὸ πιο ἀπόμερο Μοναστήρι τῆς Παναχράντου, στὴν Ἄνδρο. Ὁ λαὸς τὸ ἔμαθε καὶ ἡ Ἄνδρος ἔγινε προσκύνημα πανορθόδοξο. Τὸ σιδερόφρακτο κελλί του ἀναδείχθηκε τόπος ἐνισχύσεως καὶ ἁγιασμοῦ τῶν ἀγωνιστῶν προσκυνητῶν, ποὺ ζητοῦσαν γιὰ εὐλογία ἀποτμήματα ἀπὸ τὸ ράσο του. Στὸ κελλί αὐτὸ κοιμήθηκε στὶς 18 Ἰανουαρίου τοῦ 1861, γιὰ νὰ μεταδημοτεύσει στὴν ἄνω πόλη, στὴ Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Λίγο πρὶν κοιμηθεῖ ὁ φρουρός του ἔσπευσε νὰ τοῦ ζητήσῃ συγγνώμη ἀπὸ τὸν Ὅσιο καὶ τὴν εὐλογία του γιὰ νὰ ντυθεῖ τὸ μοναχικὸ σχῆμα, ἀφοῦ πίστευε ὅτι κάτω ἀπὸ τὴν κατάλευκη γενειάδα του ξεπηδοῦσε τὸ φῶς τῆς πραγματικῆς πίστεως, τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, ποὺ φώτιζε κάθε ἄνθρωπο τῆς δυσχείμερης γιὰ τὸ ἔθνος μας ἐποχῆς του. Τὸν συνόδευε τὸ στεφάνι τοῦ ὁμολογητοῦ, ποὺ ἐπάξια τοῦ δόθηκε ἀπὸ τὸν ἀγνοθέτη καὶ στεφοδότη Ἰησοῦ μας, Αὐτὸν ποὺ τὸν ἀξίωσε νὰ θαυματουργεῖ τόσο ὅσο ζοῦσε, ὅσο καὶ μετὰ τὴν ὀσιακὴ του κοίμηση.

Ἀδελφοί μου, σήμερα ἡ κοινωνία περνάει μιὰ οἰκονομικὴ κρίση. Κρίση τὴν ὁποία ἐπιβάλλουν τὰ διεθνῇ κεφάλαια, ἡ παγκοσμιοποίηση, ἡ διεθνὴς ἰσοπέδωση. Ὅλοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν κρίση καὶ προτείνουν μέτρα καταστολῆς της, μέτρα ταχείας ἐπουλώσεως τῶν πληγῶν ποὺ ἐπιφέρει στὰ κοινωνικὰ καὶ ἰδίως στὰ κατώτερα στρώματα. Ἡ κρίση τῶν πνευματικῶν ἀξιῶν κανένα δὲν μᾶς ἀπασχολεῖ, κανένα μας δὲν ἐγγίζει. Μόνο ὅταν τὸ πρόβλημα κτυπήσῃ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ μας μὲ ἐξαρτημένα ἄτομα, μὲ ἀσθένειες ποὺ ἀπορρέουν ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ἀφοῦ, «τὰ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος» **[5]**, τότε μόνον ξυπνᾶμε καὶ τρέχουμε στὴ μεγάλη μητέρα μας, στὴν Ἐκκλησία, γιὰ νὰ γιατρευτοῦμε. Ἄς ἐπαγρυπνοῦμε συνεχῶς, ἅς ἀκοῦμε διαρκῶς τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ μας «γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε» **[6]**, ἅς ξεσηκωθοῦμε ὅπως ὁ Παπουλάκος, ἔστω καὶ θεωρητικὰ μόνον μας ἐναντίον τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους καὶ νὰ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι δὲν θὰ εἴμαστε μόνον. Ὁ Χριστὸς θὰ πολεμᾷ πλάϊ μας, ὅπως φωνάζει ὁ Δαβίδ: «Ἰσχύς μου ὁ Κύριος» **[7]** καὶ ὅπως λέει κι' ἓνα θρησκευτικὸ ποίημα τῶν κατηχητικῶν μας χρόνων: «Θὰ νικήσουμε ἀσφαλῶς, γιὰτὶ στρατηγὸς εἶν' ὁ Χριστός» .

Παραπομπές:

[1] Μαρκ. ι' 42.

[2] Πράξ. θ´ 15.

[3] Ματθ. η´ 20.

[4] Κωνσταντῖνος Γαρίτσης, Μονὴ Προφήτου Ἡλίου, Θήρας, σελίδα 32, Ἐκδόσεις Θεσβίτης.

[5] Ῥωμ. στ´ 23.

[6] Ματθ. κστ´ 41.

[7] Ψαλμ. 117, 14

(Πηγή: pemptousia.gr)